

Martinus

www.martinus.hu

a Szombathelyi Egyházmegye havilapja

VIII. ÉVFOLYAM 9. SZÁM • 2015. SZEPTEMBER • ÁRA: 170 FT

„A kereszt az igazi szeretet ára.
Uram, adj nekünk erőt,
hogy elfogadjuk
és hordozzuk keresztünket!”

(Ferenc pápa)

Íme a szent keresztfa...

Dr. Gyürki László atya írása
a Szent Keresztről
2. oldal

**Betegen és mégis
egészségesen**

Salamon Viktória interjúja
egy tartósan beteg lánnyal
4. oldal

**Lelkesen szolgálni
Istennek**

Interjú Déri Péter atyával
14-15. oldal

Íme a szent keresztfa, rajta függött valaha a Világnak Váltsága

A nagypénteki liturgia legszebb része a hódolat a kereszt előtt, az *adoratio crucis*. A liturgia és a népi áhitat a keresztfát mindig hódolattal illette. A keresztfában most már azonban nem csak a kínszenvedés eszköztiszteli, hanem a győzelem jelképét is ünnepli.

A kereszt eredetileg az antik római világ „akasztófája” volt, a legszényeslebb és legfájdalmasabb halálnem, amivel a rómaiak a rabszolgákat, lázadókat és árulókat büntették.

Többféle keresztet ismerünk: a „*crux commissa*” vagy a felső rész nélküli kereszt, illetve a „*crux immissa*” vagy „*capitata*” (egyenlő szárú) kereszt jöhet számításba. Az ún. „András kereszt” csak a 10. századtól ismeretes. Jézus fölfeszítésekor a *crux immissa*-t használták, mert a fölliratot Jézus feje fölé tették. A római keresztetek általában nem voltak magasak. Abból, hogy Jézusnak egy nádszárra tűzött szivacsot felnyújtva adtak inni, arra lehet következtetni, hogy lába kb. 1 m-rel lehetett a földtől.

Jézust elítélése után a katonáknak adták át. Ebből következően római módon zajlott le a keresztre feszítés. A keresztalárra ítélt – így Jézus is – maga vitte a keresztjét (Jn 19,17). A római szokás az volt, hogy az elítélt csak a patibulumot, a harántgerendát vitte. A függőleges gerenda a kivégzés helyén volt már felállítva. Lehetséges ezért, hogy Jézus is csak a harántgerendát vitte, ugyancsak Cirenei Simon is ezt vette át Jézustól. Izraeli szokás

szerint próbálták az elítéltet elkábítani, de Jézus ezt nem fogadta el. Megelőzően megostorozták, majd levették. Többen vallják, hogy Jézust a már fölállított keresztre szegezték rá, de valószínűleg a földön fekve a harántgerendára szegezték és vele együtt emelték föl a hosszanti gerendára.

Nagy Konstantin császár elrendelte, hogy a Golgotán bazilikát emeljenek. Ásatási munkálatok közben a föld mélyén keresztre feszítésre használt fagerendákat találtak. Két kortárs, Cezareai Euszebiosz és Jeruzsálemi Szent Cirill tanúsítják ezt. Ez utóbbi írta II. Constantinusnak, Nagy Konstantin fiának: „*A te atyádnak Konstantinnak idejében megtalálták Jeruzsálemben a Kereszt üdvözítő fáját.*” Majd megemlíti, hogy az egész földön szétosztották a keresztfát: egy darab maradt Jeruzsálemben, ezüst tokba zárva, s a Kereszt-kápolnában helyezték el, a másik rész Konstantinápolyba

került, a harmadik Rómába, amit később a jeruzsálemi Szent Keresztről nevezett bazilikában helyeztek el. Itt róhatják le előtte tiszteletüket a hívek.

Jöjjetek hát keresztények, hódolattal hajtsunk térdet: Üdvözlégy szent keresztfa!

Dr. Gyürki László

A Szent Kereszt felmagasztalásának ünnepét szeptember 14-én üljük. Az ünnep eredete 335. szeptember 13-ára nyúlik vissza, ekkor szentelték fel Jeruzsálemben a Nagy Konstantin császár által emeltetett bazilikát. A Szent Keresztet Nagy Konstantin császár édesanyja, Szent Ilona találta meg Jeruzsálemben. A Keresztet szeptember 14-én ünnepélyesen felmutatták az összegyűlt népnek. Innen az elnevezés: Szent Kereszt felmagasztalása.

Az ereklyét később elrabolták a perzsák, Hérakleiosz császár 630 körül szerezte vissza és vitte őrzési helyére – a legenda szerint mezítláb, szegényes ruhában, a saját vállán.

Martinus
a Szabolcsi Egyházmegye hivatalos lapja

Főszerkesztő: Ipacs Bence • **Szerkesztők:** Déri Péter, H. Pezenhófer Brigitta, Kovács József, Molnár Péter, Salamon Viktória, Teklits Tamás • **Nyomdai kivitelezés:** Premier Nyomda Kft. (1117 Budapest, Budafoki út 64.) • **Felelős vezető:** Hlinka Zsolt • **Kiadó:** Martinus Könyv- és Folyóirat Kiadó (9700 Szombathely, Berzsenyi Dániel tér 3.) • Telefon: 94/513-191 • E-mail: info@martinuskiado.hu • Internet: www.martinuskiado.hu • **Felelős kiadó:** Teklits Tamás igazgató • **ISSN 2060-145X** • Az újságban található cikkek a forrás megjelölésével szabadon felhasználhatók.

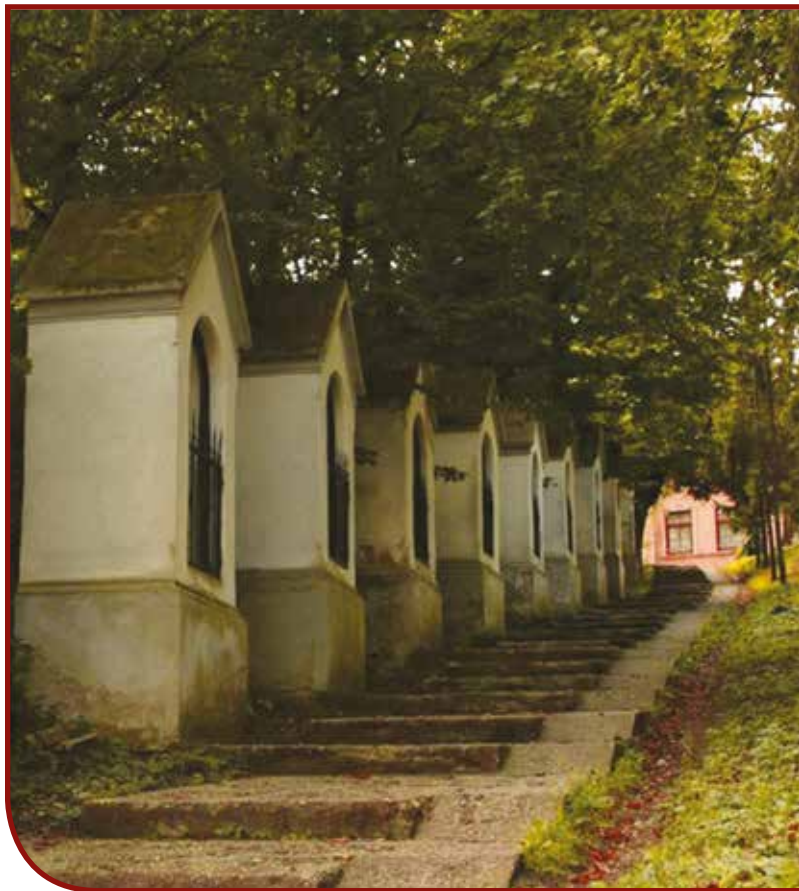
„Isten országa annyit halad előre, amennyi fájdalom alakul át szeretetté”

Nomen est omen... Több jelentése is van: a név kötelez, a név a végzet, a név intő jel. Számomra valamilyen formában mindegyik igaz.

1977 őszén kerültem a szombathelyi Szent Kereszt-templomba, 17 év káplánkodás után az első önálló helyemre. Akkor még nem gondoltam, hogy hányféle formában és helyzetben „kísért meg” a keresztség valósága. Mint lelkipásztor a templomnak és az ott kialakult közösségnek, naivan azt gondoltam, hogy dolgom csupán ennyi: értelmezem, magyarázom a Szentírást mások számára. Az csak később jutott el a tudatomig, hogy addig nem lesz hiteles az igehirdetésem, amíg magamon „ki nem próbálom”. Így voltam a keresztség üzenetével is: „s aki nem veszi fel keresztségét, és nem követ engem, nem méltó hozzám.” (Mt 10,38) Azóta már az Atyai Házba költözött egyszerű munkatársam, Győrvári Edit sokat segített ennek a gondolatnak a megértésében. Ezért is írtam ezüstmisés képekre Chiara Lubich, a fokoláre lelkiség alapítójának ezt a mondatát: „Isten országa annyit halad előre, amennyi fájdalom alakul át szeretetté”.

Persze voltak apróbb, nagyobb alkalmak, amikor egy kicsit sikerült ráéreznem a fájdalom szeretetté alakulására. A jó Isten először csak kis dóziszokban „adagolta” ezeket az alkalmakat. Talán 15 éve lehetett, amikor egy este a premontrai gimnáziumban tartottunk ifjúsági ökumenikus imaórát a keresztény egység hetében. Vacsora után elbúcsúztunk, és én Aigner Géza atyával elindultam a lépcsőn lefelé. Azaz csak indultam volna, mert mintha villám vágott volna a jobb lábamba, deréktől lefelé iszonyatos fájdalom hasított belém, mozdulni sem tudtam. Ez 5-10 lépésenként megismétlődött. Géza atya segítségével jutottam az autóig.

Ami akkor elkezdődött, több mint két évig is eltartott. Az orvosok megállapították, hogy porckorongsérvem van. Egy ideg becsípődött a gerincporcok közé. Vagy műtét, vagy konzervatív kezelés. A műtét kimenetele bizonytalan, a konzervatív kezelés pedig akármeddig is eltarthat. Ez utóbbit választottam. Gyógytornák, masszázások, víz alatti tornák, padlón fekvés éjjel-nappal megfájdalomcsillapítók... Ez utóbbiak nemigen használtak.

Egy vasárnap reggel fel akartam kelni, de nem sikerült. A jobb lábamat térdtől nem tudtam kiegyenesíteni, a derékam is megmaradt derékszögben. Minden mozdulat iszonyú fájdalmat jelentett. Valahogy rendbe szedtem, át-keserveskedtem magamat a templomba, ahol derékszögbe görnyedve mentem az oltárhoz és egy széken ülve mondtam a szentmisét. Délután eljött hozzám Pungor Marcsi, cserkészcsapatunk parancsnoka, gyógytornász, aki „kibogozta” a fájdalmas csomót. Nagyon boldog voltam: ki tudok egyenesedni, a lábamat is ki tudom nyújtani.

Ekkor valahonnét, egészen biztosan odafentről jött a gondolat: a fájdalom érték, ajándékozd oda az Úrnak. Megtettem. Egyszer, tízszer, százszor, ezerszer? Ki tudja már? Minden egyes belém hasított fájdalomnál ki tudtam mondani gondolatban: „ezt most neked adom, Uram!” Sokféle szándékot mondtam ki akkoriban, de legtöbbit a papi hívásokért, az egyházmegye papságáért meg azért a közösségért adtam oda a jó Istennek, amelyik rám volt bízva.

Ekkor kezdtem kapisgálni, mit is jelent felvenni a fájdalom keresztségét, megtenni valamit azért, hogy az Isten országa előbbre haladjon. Ettől kezdve rendkívül óvatosan fogalmaztam meg minden szavamat, amelyben a keresztről volt szó. Addig fölülről, majdhogynem fölényesen beszéltem róla: én tudom, és most elmagyarázom, hogy nektek mit kell tennetek, amikor a keresztség felvételéről volt szó. Most már tudom, hogy csak akkor lesz hiteles a szavam, ha engedem, hogy az Isten velem is hordoztassa a keresztet.

Azóta is, bár nem keresem, ha érnek kisebb vagy nagyobb lelki és/vagy testi fájdalmak, az esetek nagyobb részében oda tudom adni a jó Istennek.

Horváth József

Betegem és mégis egészségesen

Derűs, majdnem huncut tekintetű fiatal lány ül velem szemben az asztalnál, ahol beszélgetünk. A kutyus, Kakaó, némi körbejárás után Sissy lába előtt elnyújtózva pihen. Vecsei Erzsébetet, Sissyt, talán 18 évesnek néznéd, pedig négy éve már, hogy érettségizett a premontrei gimnáziumban.

Mit olvasol mostanában e forró nyár idején?

Nagyon szeretek olvasni, és szeretem visszaolvasni a jó könyveket. Azokat, amelyeket már jól ismerek. Tartalmas könyvek, így ezek is állandóságot jelentenek az életemben.

Hogyan telik egy heted?

Hétfőn, szerdán és pénteken délután dialízis van. A művesekezelés alkalmanként négy vagy inkább öt órát vesz igénybe. Egyébként dolgozom négy órában, egy cégnél adminisztrátori munkát végzek. És természetesen napi háromszor viszem sétálni Kakaót. Édesanyám sokféle visz, sokféle programot szervezünk. Nálunk szinte mindig jönnek-mennek a rokonok, a szüleim barátai. Pörög az élet.

Mivel jellemeznéd jelenlegi életszemléleted?

Számomra az idő a ma. Nem szeretem halogatni a dolgokat, mint régen. Jó, majd holnap... Nem tudom, mit hoz a holnap. Nem is értem, miért kellene halogatni a szép vagy jó dolgokat, vagy csak például egy joghurt elmajszolását – ami nekem tilos lenne. Ezt én nem egy felületes „mának élés”-nek tartom, hanem a MA lehetőségeinek felhasználását, megvalósítását.

Nagyon tudom értékelni az apró boldogságokat, felértékelődnek a kis dolgok. Figyelek életemben a prioritásokra. Most élek.

Nem kerülhetem meg a kérdést: mikor lettél annyira beteg, hogy dialíziskezelésre kell járnod?

A betegség úgy jött, mint derült égből a villámcsapás. Tizenkettedikes voltam a gimnáziumban, és a második félév elején kezdtem betegeskedni. Sokféle vizsgálat után pár nap alatt kiderült, hogy viszonylag súlyos ez a ve-sebetegség. Így aztán dialízisre járok hetente háromszor.

Szüleim, testvéreim és a sok kedves ismerős minden égi és földi segítséget igyekezett bevetni érdekemben. A családnak átesett a nagy tagadás traumán: nem, ez nem lehet!

Te most hol tartasz?

Nehéz volt feldolgozni, sokszor feltettem a kérdést: Miért? Miért én? Aztán rengeteg információt gyűjtöttem a betegségeimről, nagyon reális infókat az orvostudományból. Ma már úgy érzem, elfogadtam, ez az én sorsom. Érdekes lett számomra az, hogy mennyi jó

dolog történik velem, amire nem is számítottam. Azokkal, akikkel a dialízisközpontban találkozunk, szinte egy családi közösséget alkotunk. Hasonló gondok, hasonló örömök. Mivel ott én vagyok a legfiatalabb, igyekszem kis vidámságot hozni a csapatnak. „Kisnapsugár”, néha így neveznek.

Nem keresem ma a miértet, nem keresem a választ, a jó Isten eldönti. Én elfogadom. Leráztam magamról a miérteket, Isten kezébe tettem magam. Úgy érzem, elengedtem a problémát. Igyekszem megélni a mindennapjaimat, ahogy gondolom, hogy jó. Isten tudja, mi a dolgom, és próbálok helytállni. „Jó diák lenni a jó Isten iskolájában.”

Természetesen imádkozom. Csendesen. Töreksem hátrahúzni a betegséget, amennyire lehet. Ne az töltsen ki az első helyet az életemben. Nehéz az az út, amíg idáig eljutottam. Kríziseken át persze.

Természetesen nagyon szeretném, ha a transzplantáció lehetséges lenne. Várom a riasztást... Ez nagy remény mindnyájunk számára.

Biztonságban érzed megad?

Igen. A szüleimtől és a testvéreimtől nagyon sokat kaptam. Stabil, kiegyensúlyozott családom van. A szüleim mindig segítettek egymást, erős érzelmi alapokat kaptam. Nagyon sajnálom azokat a gyerekeket, fiatalokat, akik nem összetartó családban élnek.

Hol vannak az erőforrások az életedben?

Nem is tudom. Sok helyről, sokféle helyzetből, sok embertől. Gergely, a barátom sokat segít nekem. A családom, a kollégáim, a barátnőm. Sok szeretet vesz körül. Ha elhagyom magam, a környezetemből és Kakaóból merítek erőt. Őt már a betegségeim kialakulása után kaptam, és nap mint nap rengeteg energiát merítek az ő kutyahúságából, feltétlen szeretetéből. Ahogyan örül nekem, amikor hazaérek esténként a dialízisről, az leírhatatlan...

Beteg lettem, de ettől még élek. Nagyon örülök annak, hogy 2013 óta minden évben körbekerekezzük a Balatont. Betegen is egészségesen. 210 kilométer, négy nap. Ez a bicikliző csapat szintén kitartó, jó közösség.

Csodálattal néztem a kis mosolygó királynőt, Sissyt, aki gyengeségében nagyon is erős. Látszólag ugyanolyan, mint bármelyik huszonéves, de a világlátása, a dolgok értékelése és emberi jósága fényekkel előre jár.

Salamon Viktória

A keresztben élet van...

Kempis Tamás hatszáz éves gondolatai: „A keresztben van az üdvösség... Vedd hát föl a keresztet és kövesd Jézust, akkor örök életre jutsz.”

Egy megtisztelő felkérés kapcsán most lehetőségem nyílt, hogy ebben a témában összegyűjthessem és megoszthassam gondolataimat. Nem vagyok teológus. Gyermekorvos vagyok. Egy nagy bécsi gyermekkórházban dolgozom, melynek fő profilja a rosszindulatú daganatos gyermekek gyógyítása: gyermekonkológia. Testközelből látok olyan sorsokat, olyan szenvedést, amire joggal reagál így a mélyen hívő ember is: „Miért engedi meg ezt az Isten?” Hogy is tudnám én azt? Mégis, ha nem akarom, hogy világom megrendüljön, kénytelen vagyok e kérdésre a magam számára is megtalálni a választ: a saját „kereszt-teológiámat”.

Ha túllépek a lázadáson, túl a magam szűk horizontján, először is az a tapasztalat hökkent meg, hogy maguk a szenvedők, a beteg gyerekek és hozzátartozóik nem vesztik el a hitüket a kórházban. Inkább még erősebben kapaszkodnak bele. A nyakukban, a pizsama alatt ott függ a kereszt, az infúziós állványról Mária-kép tekint le rájuk, a párnájuk alatt imakönyv lapul.

A másik tapasztalatom a gyermekonkológián uralkodó „munkahelyi” légkör. Azt hihetné az ember, hogy itt minden a halálról szól, pedig épp az ellenkezője igaz. Egyik korábbi munkahelyemen sem tapasztaltam ennyi szeretetet, kedvességet, törődést, odafordulást a nővérek és az orvosok részéről kis betegek felé, mint itt. És nem igaz, hogy itt mindig mindenki szomorú. Nálunk, aki megtanul együtt búsulni a gyerekekkel, együtt örül is velük, gyermeki módra, észrevéve az élet apró örömeit is. Egy ilyen osztályon, ilyen betegekkel való foglalkozás a jelek szerint jobb emberré tesz. Mert ahol szeretet van, ott van az Isten is. Felekezettől, vallástól függetlenül. Ez itt mindennapi tapasztalatom. Mintha mindenki elfogadó lelkülettel hordozná a maga keresztjét.

Ha a szenvedés, amely ezekre a betegekre méretett, Isten szándéka ellen való volna, nem ilyen gyümölcsöket teremne...

Sokan támadják Mel Gibson híres-hírhedt Passióját annak nyers naturalizmus miatt. Tényleg megrendítő film, de markáns üzenetét véleményem szerint nem lehet figyelmen kívül hagyni. Jézus Krisztus, az Istenember, a meny-

nyei Atya egyszülött Fia minden létező emberi kint átélt akkor a Golgotán. Nem mint mindenható Isten, hanem mint vérző, jajgató, testileg és lelkileg megalázott, elhagyott ember. Azt sugallja, hogy a szenvedés, Krisztus és Egyházának szenvedése *Isten üdvözítő tervének a része.*

Naponta tapasztalom a munkahelyemen, hogy a keresztben tényleg élet van. A kereszt sok minden halálát jelentheti, de nincs más út, ami az Életre vezet. *Uram, kihez mennénk?*

És hogy ez azt jelenti-e, hogy engem sem fog elkerülni...? Hiszen erről szól az egész. És hogy félek-e tőle? Hát persze. Ki nem? Ki ne szeretne baj nélkül, gondtalanul élni? Vianney Szent János úgy gondolta: „A legnagyobb keresztünk nem más, mint a keresztől való félelem.” Vigaszunk, vigasztalódok mégis azzal, hogy a keresztben Isten „benne van”. A kereszt tőle jön és ő erőt is ad hozzá, amikor eljön az ideje. Ebben reménykedem én is.

Ezt tanulom tőlük, itt a gyermekonkológián. És még valami nagyon fontosat: hogy megadatik nekünk, mindannyiunknak, Círenei Simonoknak lenni egymás keresztjének hordozásában. Ebben is élet van. Ez tesz bennünket emberre, ez kapcsol minket, szőlővesszőket a Szőlőtőhöz. Jó annak, aki Simon lehet, és akinek van Simonja.

Én Círenei Simonja akarok lenni ezeknek a gyerekeknek itt a kórházban. Olyan hivatásom van, hogy a teljes munkaidőmet a szenvedő *legkisebbek* közelében tölthetem, és nap mint nap érzem a belőlük áradó erőt.

Ez az én válaszom a „miért” kérdésére.

Ez az én saját kis kereszt-teológiám.

Dr. Király Péter

RÖVID HÍREK

Taizé jubileumi évet tart: hetvenöt éve alakult meg a közösség, száz éve született Roger testvér, s tragikus halálának is idén, augusztus 16-án volt a tizedik évfordulója.

Augusztus 15-én Szent Liturgiát mutattak be Máriapócon, a kegytemplom előtti téren. Isten terveit az ember nem tudja keresztülhúzni – hangsúlyozta Kocsis Fülöp hajdúdorogi érsek-metropolita, utalva arra, hogy háromszáz éve Pócon a császár által elhurcolt kegykép másolata is könnyezni kezdett. A szertartáson részt vett és az ünnep fényét ezáltal emelte John Kudrick görögkatolikus érsek, aki Ohióból érkezett, valamint Szjatoszlav Sevcsuk kijev-halicsi nagyérsek.

Életének 89. évében, rendi fogadalmának 66., áldozópapságának 65., püspökségének 38. évében, augusztus 17-én reggel Paskai László Pacifik OFM bíboros, nyugalmazott esztergom-budapesti prímás-érsek visszaadta lelkét Teremtőjének. Temetésére augusztus 22-én került sor az Esztergomi Főszékesegyházban.

Az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsa első alkalommal tartja közgyűlését a Szentföldön szeptember 11. és 16. között. A CCEE azért választotta a Szentföldet következő közgyűlése helyszínéül, hogy az egyes püspöki konferenciák elnökei elzarándokolhassanak ide.

Ferenc pápa óhaja szerint Pietrelcinai Szent Pio holtteste az irgalmasság szentévében, hamvazószerdán a Szent Péter-bazilikába kerül, ahol 2016. február 8. és 14. között tehetik előtte tiszteletüket a zarándokok.

AZ OLDALT ÖSSZEÁLLÍTOTTA: KOVÁCS JÓZSEF
A HÍREK FORRÁSA: MAGYAR KURÍR

„Aki eszi ezt a kenyeret, örökké élni fog” (Jn 6,58)

Mit jelent „Jézus testét enni és vérét inni”? Vajon ez csak egy kép, szimbólum, vagy valami valóságosat jelöl? Mi történik Jézus szívében, amikor megtöri a kenyeret, hogy jóllakassa az éhező tömeget? Mivel tudja, hogy meg kell halnia értünk a kereszten, Jézus azonosítja magát azzal a megtört és szétosztott kenyérral, és az a kenyér számára a rá váró áldozat „jelvé” válik. Ez a folyamat az utolsó vacsorán éri el csúcspontját, amikor a kenyér és a bor valóságosan az ő testévé és vérévé válik. Ez az Eucharisztia, amelyet Jézus nagyon pontos céllal hagy ránk: hogy eggyé váljunk övele. Azt mondja ugyanis: „Aki eszi az én testemet és issza a véretem, bennem marad, én pedig benne”. A szentáldozás hasonlónak a válás: azáltal, hogy őt esszük, olyanná leszünk, mint ő. Ehhez azonban szükség van a mi igenünkre, a mi hitbeli elfogadásunkra.

A szentmisével kapcsolatban időnként hallható ez az ellenvetés: „Mire való a mise? Csak akkor megyek templomba, amikor kedvem van hozzá, és sokkal jobban tudok imádkozni egyedül.” Csakhogy az Eucharisztia nem magánimádság, nem is egy szép lelki tapasztalat, nem is egyszerű megemlékezés arról, amit Jézus az utolsó vacsorán tett. Mi azt mondjuk, hogy jól értsük, miről van szó: a szentmise „emlékezet”, vagyis az a gesztus, amely aktualizálja és jelenvalóvá teszi Jézus halálának és feltámadásának eseményét: a kenyér valóságosan az ő odaadott teste, és a bor valóságosan az ő kiontott vére.

Az Eucharisztia maga Jézus, aki teljesen odaadja nekünk magát. Ha az Oltáriszentséget hittel magunkhoz véve táplálkozunk vele és benne lakozunk, akkor ez átalakítja életünket, átalakítja Istennek és testvéreinknek adott ajándékká. Táplálkozni az „élet kenyereiből” azt jelenti, hogy összhangba kerülünk Krisztus szívével, magunkévá tesszük döntéseit, gondolatait, magatartásmintáit. Azt jelenti, hogy belépünk az odaadó szeretet dinamizmusába, a béke, a megbocsátás, a kiengesztelődés és a szolidáris osztozás embereivé válunk. Ugyanúgy élünk, ahogyan maga Jézus élt.

Ferenc pápa

EGYHÁZJOG

A beleegyezés lehetséges hiányosságai II.

Megtévesztés, házasságot illető jogi tévedés

ACIC 1098. kánonja kimondja: „Érvénytelenül házasodik, aki a házasságot olyan megtévesztéssel rászédve köti meg, amelyet a beleegyezés megszerzése végett követtek el, és amely a másik félnek egy olyan tulajdonságára vonatkozik, amely természeténél fogva súlyosan megzavarhatja a házastársi életközösséget.”

Ezek alapján a megtévesztésnek kétféle jelentéséről lehet beszélni. Egyrészt jelenti egyszerűen azt a hiányosságot, ami fellép a jogcselekmény során, másrészt viszont meghatározó szubjektív eleme a bűncselekmény beszámíthatóságának, azaz tulajdonképpen szándékosság. Első esetben inkább rászedésnek vagy csalásnak tekintendő, aminek a célja, hogy a másik fél bizonyos jogcselekményt tegyen vagy ne tegyen.

A megtévesztés mindezek mellett nemcsak jogtalanságot jelent, hanem a másik felet szabadságában is zavarja. A megtévesztő részéről feltételezi a szándékosságot, vagyis azt, hogy a másikkal szemben jogtalanságot tegyen, és megsértse őt szabad választásában. A megtévesztés közvetlenül az intellektust érinti, s ennek közvetítésével befolyásolja az akaratot is.

Szakemberek a megtévesztésnek két osztályát különítik el: *mellékes megtévesztés*, ami azt jelenti, hogy az illető megtévesztés nélkül is megkötötte volna a házasságot. A másik fajtája *az akaratot meghatározó megtévesztés*, ebben az esetben az illető nem kötötte volna meg a házasságot, ha tudta volna az igazságot.

Ahhoz, hogy a megtévesztés tényállása fennálljon, bizonyos feltételeknek meg kell lennie: 1. valódi megtévesztésnek kell lennie, azaz ki kell fejtenie a hatását; 2. szándékosan a házassági beleegyezés kieszközlésére kell irányulnia; 3. a másik fél valamely tulajdonságára vonatkozzék; 4. súlyosan zavaró hatású legyen a házastársi életközösségre.

A CIC 1099. kánonja szerint: „A házasság egységére, felbonthatatlanságára vagy szentségi méltóságára vonatkozó tévedés, amennyiben az akaratot nem határozza meg, nem rontja le a házassági beleegyezést.”

Ebben az esetben, ahogy látjuk, nem a személy azonosságában, nem is a személy tulajdonságában van a tévedés, hanem magával a házasság intézményével, a beleegyezés tárgyával kapcsolatban. Nevezhetjük ezt egyszerűen téves felfogásnak is, ami a házasság lényegét, lényegi tulajdonságait és szentségi jellegét illető tévedéseket foglalja magába.

A lényegre és a nélkülözhetetlen feltételre vonatkozó tévedés természetjogi elv, tehát minden házasságra vonatkoztatandó. A házasság lényegi tulajdonságai elválaszthatatlanul kapcsolódnak a lényegéhez. Így, ha a tévedés a lényegre vonatkozik, akkor eleve lerontja a beleegyezést, ha a tévedés a lényegi tulajdonságokra vonatkozik, akkor ez a tévedés önmagában véve nem határozza meg az akaratot, azaz nem érvénytelenítő hatású. Ha azonban a lényegi tulajdonságokkal kapcsolatos tévedés meghatározza az akaratot, akkor érvénytelenné teszi a beleegyezést természetjogi alapon.

A tévedést illetően a lélek belső állapota háromféle lehet: 1. ha az illető ismerné az igazságot, ennek ellenére is megkötne a házasságot; 2. ha ismerné az igazságot, nem kötne meg a házasságot; 3. azért köti meg a házasságot, mivel úgy véli, hogy a másik fél valamilyen tulajdonsággal rendelkezik, ám az ténylegesen mégsem rendelkezik vele. Ez a házasság megkötésére indító tévedés, vagyis a kötés indító oka itt a tévedés tárgya.

Déri Péter

LITURGIA

A SZENTSÉGEK LITURGIÁJA

A megkereszteltek befogadása

A keresztség liturgiájával kapcsolatban még egy szertartással foglalkozunk: az érvényesen megkereszteltek befogadásával a Katolikus Egyház teljes közösségébe. Itt tehát olyan felnőtt krisztushívókról van szó, akiket egy nem katolikus keresztény közösségben kereszteltek meg, érvényesen (pl. reformátusnak, evangélikusnak), és most a Katolikus Egyház tagjai szeretnének lenni.

A szertartásra lehetőleg szentmisében kerül sor. A homília végén a pap felszólítja a jelöltet, hogy tegyen hitvallást a közösséggel együtt. Elimádkozzák a Hiszekegyet, majd a jelölt a következő kijelentést fűzi a hitvalláshoz: „Hiszem és vallom mindazt, amit Isten kinyilatkoztatásaként a Katolikus Anyaszentegyház hisz, tanít és hirdet.” Ha a jelölt még nincs megbérmálva, elvégzik a bérmálás szertartását, majd az egyetemes könyörgésekkel folytatódik a szentmise, melynek végén a kezes (bérmaszülő) és a jelenlévők baráti szeretettel üdvözölhetik a befogadottat. Áldozáskor pedig az újonnan befogadott először részesülhet az Eucharishtiában.

Hasonló eset előfordulhat gyermeknél is: nem katolikusnak lett megkeresztelve, de katolikus hittanra járt, és szülei szeretnék, ha elsőáldozó lenne. Ilyenkor nem szokás külön szertartást végezni, az elsőáldozási szentmisében a gyermek társaival együtt teszi le a hitvallást, ezzel pedig a Katolikus Egyház tagjává lesz.

Bár nem tartozik a keresztség liturgiájához, mégis megemlítjük a keresztelés anyakönyvezésének lényeges mozzanatát. Akár gyermekkeresztelezésről, akár felnőttkeresztelezésről, akár a Katolikus Egyház teljes közösségébe való befogadásról van szó, ennek tényét a keresztelés helyének plébánosa köteles bejegyezni a kereszteltek anyakönyvébe. A későbbiekben egyes szentségek felvétele ide is bejegyzésre kerül, illetve ez alapján igazolható.

Ipacs Bence

Újmise Celldömölkön

▲ Augusztus 2-án köszöntötték Celldömölkön, a Nagyboldogasszony-templomban Böjti Balázst, aki szentelése után első állomáshelyén kezdte meg itt szolgálatát. Újmises áldásban részesítette a megjelent híveket.

▼ Augusztus 5-én adta át Simon Katalin gyűjteményvezető dr. Csámpai Ottónak, a Nagyszombati Egyetem docensének azt az 51 doboznyi könyvet, amit a felvidéki magyaroknak gyűjtött össze az Egyházmegyei Könyvtár.

Könyvadomány Felvidékre

Szentségimádás Bérbaltaváron

▲ Augusztus 2-án Bérbaltavár kisbéri falurészében szentségimádási napot tartottak. Így kapcsolódik a település hívő közössége az egyházmegye örökimáadásába. Imádkoztak az Egyházért, a hívekért és a papokért.

▼ Augusztus 9-én került sor a felújított csánigi templom és megszépült környezetének megáldására. Az Árpád-kori templom pályázati forrásoknak és a hívek támogatásának, összefogásának köszönhetően kívül-belül megújult.

Megújult a csánigi templom

Falunap Iváncon

Augusztus 1-jén falunapot tartottak Iváncon. A helyi polgárőr egyesület idén 20 éves. Az önkormányzat adományozott számukra zászlót és egy új autót, melyeket Dóka Ferenc atya áldott meg.

Kirándulás az Őrségbe

Augusztus 10-én az Őrségbe kirándult Veres András megyéspüspök az egyházmegye kispapjaival. Varga Ottó őrszentpéteri plébános kalauzolta a résztvevőket és mutatta meg a táj szépségeit, értékeit, hagyományait.

Iskolaavatás Szombathelyen

Augusztus 11-én felavatták a szombathelyi Brenner János Általános Iskola és Gimnázium új épületét. A korszerűen felszerelt tantermek mellett sportszarnok és több sportpálya segíti a mindennapos testnevelést.

PROGRAMAJÁNLÓ

szepember 20-26. (vasárnap-szombat) Egyházmegyei zarándoklat (Szombathely-Tours) • **szepember 26. (szombat)** 24 órás szentségimádás (Szombathely, Szent Márton-templom); **14 óra** A Szent Márton-ereklye zarándoklata (Nagytilaj, Szent Márton püspök templom) • **október 1. (csütörtök)** A Szent Márton-ereklye zarándoklata (Kőszegfalva, Szent Lénárt apát templom) • **október 4. (vasárnap)** **8.30-13 óra** A Szent Márton-ereklye zarándoklata (Milejszeg, Assisi Szent Ferenc Plébánia) • **október 8. (csütörtök)** A Szent Márton-ereklye zarándoklata (Dozmat, Szent György-templom) • **október 9. (péntek)** A Szent Márton-ereklye zarándoklata (Sé, Szent Kereszt-templom) • **október 10. (szombat)** A Szent Márton-ereklye zarándoklata (Bucsu, Szent Mihály-templom) • **október 11. (vasárnap)** A Szent Márton-ereklye zarándoklata (Torony, Szűz Mária Neve Plébánia)

Nyári emlékek

Június 29. és július 6. között rendezték meg a szombathelyi Kálvária-templom (Szent Kereszt Lelkészség) hagyományos nyári hittan-táborát. Idén a vashosszúfalui plébániát népesítették be a fiatalok és a gyerekek. Mivel a szeretesség éve van, a tábor egyik témája a sarkalatos erények mellett a hivatás és a rendek megismerése volt. Szerzetes vendégeink bemutatták rendjüket, és beszéltek saját hivatásukról és tapasztalataikról. A verbíták, a szaléziak és a szociális testvérek jártak nálunk. Lelkileg feltöltődve, élményekkel és tapasztalatokkal gazdagodva tért haza felnőtt és gyerek egyaránt.

Bejczy Bence

Ministránstalálkozó Rómában

Idén augusztus 2. és 8. között tartották a Nemzetközi Ministránstalálkozót Rómában. A Nemzetközi Ministráns Szövetség (CIM) szervezésében, amely Német László nagybenedek püspök atya elnökletével működik, ötvenként zárandokolhatnak el a fiatalok az Örök Városba, hogy találkozzanak a Szentatyával és egymással. A Kárpát-medencéből csak-

nem 1600 ministráns érkezett Rómába, köztük 56-an egyházmegyénk plébániáiról, Merkli Ferenc vasszécsenyi és Gombos Bálint gencsapáti plébános kíséretében.

A találkozó keretében 23 ország mintegy tízezer ministránssal együtt részt vettünk az ünnepi liturgián a Szent Péter téren, ahol Ferenc pápa szolt hoz-

zánk. A lelki programok mellett felkerestük a város nevezetességeit, de utunk során megálltunk Assisiben és Padovában is. Szívünkben nagy örömmel, a kegyelmi ajándékokban bővelkedve és megerősödve térhettünk haza otthonainkba, hogy egyházközseinkben tovább folytassuk hűséges oltárszolgálatunkat. *Gombos Bálint*

SZENT MÁRTON

Honnét volt Szent Mártonnak lelki energiaforrása?

A december 8-án kezdődő Irgalmasság Rendkívüli Szentéve kapcsán érdemes elgondolkodni Szent Mártonról úgy, mint aki az irgalmas szeretet szentjeként vonult be a köztudatba, akiben mintha Isten irgalma öltött volna testet.

A liberális francia, de Szent Márton tiszteletét mégis előnyben részesítő körök mellőzni akarván a szentet, deszakraziláják és „citoyen partagé”-nak, „osztó polgárnak” nevezik. A tapasztalati világon túl nem látó embernek eszébe sem jut feltenni a kérdést, miért volt Márton, a katona, a szerzetes, a püspök olyan, amilyen? Honnét volt a lelki energiája ahhoz, hogy korának szemléletével szemben egy egészen másfajta cselekvési módot képviseljen?

Kortársa és életrajzírója, Sulpicius Severus, Mártonnak azon életszakaszáról, amikor Márton éppen apja kényszerítésére katonai kiképzésben részesült és az amiens-i köpenyfelezés is történt, többek között ezt írta: „Rabszolgájával szerepet cserélt. Ő, az ura szolgálta ki szolgáját.

[...] Igen jóindulatú volt a társaival szemben. [...] Emberi mértéket felülmúló türelem és alázatosság jellemezte. [...] Virrasztott a betegek mellett, segített a nyomorultakon, táplálta a szűkölködőket, ruhával látta el a mezíteleneket.” A mártoni lelkületnek eme leírása után kezdi el Sulpicius Severus a köpenyfelezés történetét.

Míndezekből két dolog következik. Az egyik, hogy a köpenyfelezés nem egy elszigetelt eseménye volt Márton életének, hanem hívő életszemléletének természetes megnyilatkozása. A másik, hogy ennek a forradalmi és szokatlan magatartásnak lelki forrása csak a mélységes istenkapcsolata lehetett. Mert tetteivel „e szent ember [...] nem vágyódott hiú emberi dicsőségre, hanem tettében Isten jóságát ismerte fel.”

Szent Márton életrajzának ezek a szövegösszefüggései világossá teszik, hogy a köpenyfelezés nem pillanatnyi fellobbanás volt, hanem természetesen következett hívő életszemléletéből és szoros istenkapcsolatából.

Horoáth József

„Íme, az úr szolgálóleánya”

Az Annunciáta Nővérek

A rend története 1860-ig nyúlik vissza, amikor Grazban megalakult a Betegápoló Nővérek Társulata, Brandisz Leopoldina nővér vezetésével. Ők a Páli Szent Vince által útjára indított irgalmasrendi nővérekhez tartoztak. Fő céljuk Graz kórházának szolgálata, a betegek ápolásával.

A XX. század elején fokozatosan jöttek Magyarországra a nővérek, számuk rövid idő alatt megtöbbszöröződött. Az I. világháború idején, 1915. április 26-án érkezett meg a nővérek egy csoportja Szombathelyre, elsősorban a háború sebesültjeit ápolni. Lelki gondozásukra Mikes püspök dr. Boda János kanonok urat nevezte ki. A Tanácsköztársaság idején több kórházból elüldözték a nővéreket, a központi anyaház nem tudta őket befogadni. Mikes püspök sajnálta ezeket a nővéreket, és úgy határozott, hogy egyházmegyei közösségbe tömöríti őket. Így alakult meg Szombathelyen 1920. szeptember 14-én az Annunciáta Nővérek Kongregációja. Pár éven belül elkészült a szombathelyi kórház mellett az anyaház is, ahol inentől kezdve a szerzetesi élet folyt. Akkor 52 nővér segédkezett a kórházban.

A következő mérföldkő a rend életében 1937, amikor is egy Brazíliából hazatérő szalézi atya nővéreket keresett egy ottani lepratelep bete-

geinek ápolására. Több mint harminc nővér jelentkezett, és belőlük öt el is indult Brazíliába, Pará-Belémbe. 1950-ig számos magyar város kórházában tevékenykedtek a rend tagjai, emellett házvezetést vállaltak több egyházmegyei intézményben. 1942-ben XII. Piusz pápa véglegesen jóváhagyta a rend apostoli konstitúcióját.

A II. világháborút követően a bolsevista hatalomátvételekor szomorú rendelet született: a betegápoló nővéreket azonnal elbocsátották a kórházból. A következő év június 11-én éjjel mind az 50 nővérnek el kellett hagyni az anyaházat, és hat teherautóval Kecskemétre deportálták őket. Az elszállítás idején Cirilla nővér balesetben életét vesztette, és a rendőrség máig ismeretlen helyen eltemette. Szenvedését egy hitetlen orvos megtéréséért ajánlotta fel. A feloszlás alatt az oklevéllel rendelkező nővérek kórházakban dolgozhattak, mások házvezetőként dolgoztak vagy kántori szolgálatot vállaltak. Az anyaház a határország tulajdona lett, alagsorát sokáig börtönné használták. 1968-ban a rend központja a braziliai Ponta Gorssába került, és a mai napig itt található. A kongregáció a tengerentúlon élt tovább.

1991-ben, a kommunizmus bukása után a nővérek visszakapták erősen lepusztult anyaházukat, melyet hamarosan teljesen felújítottak. Jelenleg fő feladatuk a pasztorációs, ka-

ritatív és oktató-nevelő munka. De bárhol jelen vannak, ahol szükség van rájuk. A szombathelyi anyaházban jelenleg öt nővér él, hárman még a szétszórás előtt léptek a rendbe, ketten Brazíliából jöttek. Fontos szerepet játszanak a környékbeliek életében, hiszen napról napra szentmise és közös imádság van a kápolnában. Imacsoport is működik, és már több csoport között is vándorol egy Mária-kép, melynek célja, hogy ahol a kép van, az a család vagy közösség imádkozzon a családokért. Nemrégiben az afrikai Mozambikban is telepedtek a nővérek, itt Ferenc pápa kérésére egy szegénynegyed gondozását látja el három nővér.

A rendtagok száma a világon 50 fő, nagy részük a braziliai rendházakban él, nyolc közösségben. A tengerentúl bővelkedik hivatásokban, évente lépnek be fiatalok a rendbe, és választják a szerzetesnővéri hivatást. A brazil egyházban iskolát tartanak fenn, szociális munkával és pasztorális tevékenységgel foglalkoznak.

„Az apostoli élet különféle tevékenységeiben szolgáljuk az Egyházat korunk adottságai és szükséglete szerint. Különösképpen készséggel állunk magának Krisztusnak a szolgálatára az ő tagjaiban, a kórházakban, a nevelésben, az apostolokodásban, az egyházi intézmények igazgatásában, a szociális szolgálatban és a missziós tevékenységben, valamint bárhol, ahol az Egyháznak szüksége van ránk.” (Részlet a konstitúcióból)

Spohr Maria Márta, Koroknai András

Kereszt alakú képversek

Azt gondolhatnánk, hogy a képvers, azaz a kalligram az „izmusok” korában született, az avantgárd bocsátotta útjára, hogy aztán a 20. században és napjainkban is újra meg újra felbukkanjon. Valójában már az ókorban megjelent, a reneszánsz újította fel, majd kedvelték a német barokk költői is. A vizuális költészet törekvése, hogy a mondanivalót a szavak grafikai, tipográfiai elrendezésével létrejött kép erősítse. Az alakzatok többnyire szimbolikus jelentésű tárgyak: szív, láng, fa, alma, kereszt, oltár, tojás, kard, korona. A képverset igazán közismertté Apollinaire tette egy évszázaddal ezelőtt, leghíresebb versét középiskolás korukból jól ismerhetik az olvasók: A megsebzett galamb és a szökőkút.

A magyar irodalom első képversét Janus Pannonius írta. Ismerünk kereszt alakú sírverset Bulyovszky Gyulától 1847-ből. Szinte természetes, hogy a magyar avantgárd vezéralakja, Kassák Lajos is kísérletezett e kifejezésmóddal, s az éppen 90 évvel ezelőtt született Nagy László írásai között is találunk több kiváló kalligramot.

Összeállításunkban néhány kereszt alakú képverset mutatunk be.

Weöres Sándor költeménye a keresztfa által mutatott irányokra épül, benne hangsúlyt kap, hogy az üdvözülés előtt meg kell küzdenünk a földi lét szenvedéssel, az önismeret problémájával és a választási lehetőségek adta szabadság súlyával nehezített életményével.

**Weöres Sándor:
Kereszt-árnykép**

A kereszt felső
ága égre mutat,
nagy örömhírt tudat:
„itt van a te utad”

a kereszt két karja a légbe szétszalad,
rajta sovány kezek tört vért virágnak:

„vigyázz: őr a lélek, de a test megszakad,
kétfelé visz ösvény s te szabad vagy,
szabad”

a keresztnek alsó
ága földre mutat:
„vesződj: itt áss kutat,
lásd benne arcodat.”

Illyés Gyula versében különös módon mosódik egybe a harci repülőgép és a fenyegetettség szenvedését hordozó katona sorsát előrevetítő kereszt képe.

**Illyés Gyula:
Repülő**

Kereszt
árnyéka
futva a földön és az égen:
Jézus jelképe száll sötétben!
A ragyogó reggel kék csendjét
harsonás tépi hirtelen szét:
a mennyég
golgota
útjára
egy árva
katona
viszi kiáltva
szörnyű keresztjét.

A két éve elhunyt költő, pedagógus Cseh Károly Jézus kiválasztottságára utal rövid, kereszt alakú versében.

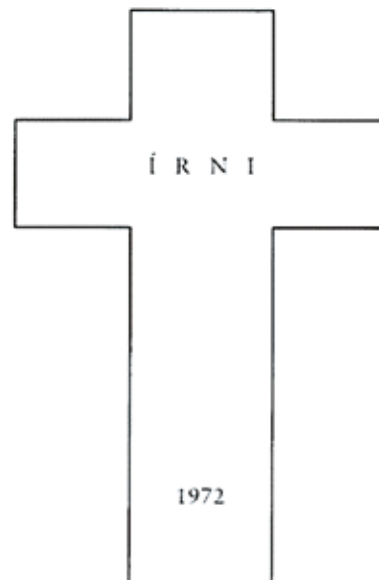
**Cseh Károly:
Karácsonyi jóslat**

Nem
lesz
Meváltó mindből, aki
jászolban sír föl, és
barmok
veszik
körüli.

Utassy József a hagyományok szerint a keresztre írt INRI (Názáreti Jézus, a zsidók királya) rövidítés betűi-

nek felcserélésével utal a költői küldetés nehézségére és felelősségére.

**Utassy József:
Az én keresztm**

Végezetül a kortárs Petőcz András versét mutatjuk be, mely ugyan nem kereszt alakú, de üzenetét tekintve mégis illik jelen témánkhoz. A vastag, hangsúlyos nyíl talán az isteni nagyság, hatalom, hatás, figyelem, mely előtt egy térdelő alakot formáló apró, alig olvasható betűsört látunk: letérdelek.

**Petőcz András:
Könyörgés**

Szauer Ágoston

A Vasvári Esperesi Kerület

Az egykori vasvári főesperesség kezdetektől fogva a Szent István királyunk által 1010 körül alapított győri püspökség egyik jelentős egyházigazgatási egysége volt a várispánsági székhellyel és a vele nagyjából egyidős Szent Mihályról nevezett társaskáptalannal, mely később a Szombathelyi Egyházmegye székeskáptalanjává válva is megőrizte nevében a „vasvári” jelzőt.

Vasvár a török időkben elveszített szerepét az esperesség nevében csak 1831-ben nyerte vissza, minthogy a 17. századi katolikus megújulás időszakától „hegyháti” kerületként szerepelt. A Vasvárról elnevezett főesperességet Kovács Sándor megyéspüspök szervezte újjá 1970-ben, és mintegy négy évtizedig állt fenn ismét.

Az egyházmegyénk alapításának idején létező egyesített őrségi és hegyháti esperességet Szily János püspök osztotta fel két részre, így a mai vasvári esperesi kerület ősénekinthető hegyháti kerületet eredetileg 11 plébánia alkotta, úgymint: Egervár, Gerse (ma: Gersekarát), Győrvár, Ivánc, Körmend, Nádasd, Rábaszentmihály (ma: Vasszentmihály), Szarvaskend, Szóce, Csákány (ma: Csákánydoroszló) és Vasvár.

A szarvaskendi születésű Böle András püspökünk ezt a számot csökkentette oly módon, hogy Iváncot, Nádasdot és Szócét az őrségi, Csákányt, Körmendet és Rábaszentmihályt pedig az újonnan létesített körmendi kerülethez rendelte, ugyanakkor a kemenesaljai-alsó kerületből Baltavárt (ma: Bértalavár), Felső-Oszkót (ma: Oszkó), Kámot és Mindszentet (ma: Csehimindszent) a vasvári kerülethez csatolta. Majd hamarosan ide sorolták az 1832-ben alapított szenttamási (ma: Püspökmolnári), 1927-ben pedig a rábahídvégi plébániát.

Végül 1944-ben Nagykutason és Telekesen hoztak létre önálló lelkipásztori állomásokat, egy év múlva pedig az oszkói fárából kivált Olaszfa, Egervártól pedig függetlenedett Nagypáli, és önálló lelkésziséggé lettek, sőt az előbbi 1950-ben plébániai rangot is nyert. Ekkor következett be az a változás is, hogy Egervárt a mai Lakhegygel, valamint Gósfával és Vasboldogasszonnyal együtt közigazgatásilag Vas megyétől Zala megyéhez csatolták.

Így érte el a kerület történetének legnagyobb és strukturálisans legszervezettebb formáját, amikor 14 plébániáján és lelkésziségén 21 pap szolgált.

A mai vasvári esperesség 5 plébániája – az időközben a zalaegerszegi kerülethez kapcsolt Kiskutas és Nagykutas nélkül – 34 települést foglal magába, melyekben 7 lelkipásztor teljesít szolgálatot.

Érdekességei a területnek, hogy a közelmúltban Döbörhegy, Döröske, Halastó, Nagymizdó és Szarvaskend rövid

ideig a nádasdi plébániához, s azzal együtt az őrségi kerülethez tartoztak, míg az előbb megszüntetett, majd újraalapított gersekaráti plébánia központja Nagykutason volt. De különleges az is, hogy az Egervártól légvonalban 3,5 km-re fekvő Zalaszentlőrinc filia közúton csak mintegy 15 km-es kerülővel közelíthető meg Zalaegerszeg-Pózván és a veszprémi egyházmegyebeli Zalaszentivánon keresztül.

Rendszeresen van evangélikus istentisztelet Püspökmolnáriban, Szarvaskenden és Vasváron, de a járási székhelyen a reformátusok is jelen vannak, 1944 előtt pedig jelentős létszámú zsidó közösség is létezett, mint ahogy Rábahídvégen is. Nemzetiségi szempontból azonban teljesen homogén vidék, bár Olaszfán legújában csaknem 30 olasz család van jelen hosszabb-rövidebb időre.

Egerváron a 15. század végétől a 16. század közepéig működtek obszerváns ferencesek, késő gótikus kolostortemplomukból lett a plébániatemplom, melyben ma is látható az egyik alapító, az idén 500 éve elhunyt Egervári Bereck Knin-i püspök reneszánsz sírlapja. Vasváron pedig több, mint 700 évig működtek a Prédikátor Testvérek, vagyis a Domonkos Rend tagjai. Szerzetes-utódaik a vasvári plébániát egy éve vezető verbita atyák.

De Vasváron megtelepedtek az Árpád-házi Szent Margitról nevezett Szent Domonkos rendi nővérek is, Szarvaskenden pedig a noviciátusukat működtették. A Szociális Testvérek Társasága pedig Rábahídvégen tartott fenn házat.

Vasvár búcsús kultuszában a középkori Vértó Ostya, a Szentkút és a Rózsafüzér Királynéja tisztelete szorosán összefonódott.

Érdemes felkeresni a 13. századi eredetű döröskei Szent Jakab-templomot, és az ugyancsak román kori alsóújlaki temetőkápolnát.

Az esperes feladatait Mindszenty bíboros szülőfalujának plébánosa, Déri Péter végzi.

Inzsöl Richárd

Lelkesen szolgálni Istennek

Interjú az egyházmegye legfiatalabb esperesével

Déri Péter atya 1984-ben született Zalaegerszegen. 2008. június 21-én szentelte pappá Veres András megyéspüspök a szombathelyi Székesegyházban. Papi szolgálatát püspöki titkárként kezdte, közben 2010-től a Brenner János Kollégium prefektusa is lett. 2011-től az Egyházmegyei Bírószágon a kötelékvédői feladatokat is ő végzi. 2012-től plébánosként tevékenykedik Csehimindszenten, idén pedig a Vasvári Esperesi Kerület esperesévé nevezte ki a főpásztor a fiatal plébánost. Eddigi életútjáról, mindennapi feladatairól is kérdeztem.

Mikor fogalmazódott meg az atyában, hogy papként szeretne szolgálni? Rögös vagy inkább könnyű volt az út a papi pálya felé? Milyen támogatást kapott otthonról az egyházi hivatáshoz?

Kisiskolásként kezdtem el ministrálni a lenti Szent Mihály-plébániatemplomban Kómár József kanonok biztatására, ami nagyban elősegítette a hivatásom alakulását. Ugyancsak a kanonok úr tanácsára választottam a továbbtanulásnál a szombathelyi Premontrei Rendi Szent Norbert Gimnáziumot, ahol nagyon jó tanáraim voltak. A gimnáziumi évek alatt az Egyházmegyei Kollégiumban (ma Brenner János Kollégium) laktunk, ami 1952-ig a Szombathelyi Egyházmegye papnevelő intézete volt. A régi épület, az átímadkozott légkör érezte hatását, de mindezek mellett a jól megszervezett és rendszeres lelki élet igen sokat jelentett számomra. A kollégiumi évek alatt sok kiváló pappal találkozhattam, akiknek az élete, papi szolgálata megtetszett nekem is, így amikor éreztem a jó Isten hívását, akkor már nem volt számomra olyan nehéz a döntés. Szüleim mindig mellettem álltak, amiben tudtak, támogattak és segítenek ma is. Sohasem akartak befolyásolni a hivatásválasztás során, csak azt mondták, hogy amit választok, abban tartsak ki és a tőlem telhető legjobban végezzem. Nagyon sokat jelentett ez akkor számomra, és ma sem győzők eléggé hálás lenni nekik a gondoskodásukért, támogatásukért.

Sokoldalú feladatokat bízott az atyára eddig a megyéspüspök úr, hiszen volt püspöki titkár, felelt a kollégiumi életért, illetve a kollégisták lelki fejlődéséért, most pedig plébánosként már túl van a csehimindszenti templom felújításának koordinálásán. Milyen kihívások elé állították ezek a feladatok?

Nagyon meglepett a főpásztor döntése, amikor újmisésként bevett maga mellé titkárnak és igen felelősségteljes munkával bízott meg. Először megijedtem a rám váró nagy feladattól, de szépen lassan sikerült mindenbe beletanulni. Az egyházmegyei hivatali (kúriai) munka egy speciá-

lis papi szolgálat, amire szükség van, hiszen ezen keresztül is az Egyházat szolgálja a pap, de nem tagadhatom, hogy igen hiányzott a lelkipásztori szolgálat, így nagyon megörültem, amikor a megyéspüspök úr rám bízta a Brenner János Kollégium prefektusi tisztségét. Így nekem is lett „igazi”

lelkipásztori feladatomban. A két munkakört nem volt könnyű együtt végezni, de a jó Isten mindenben megsegített. Nagyon szerettem a fiatalok között lenni, úgy érzem, hogy sikerült jó kapcsolatot kialakítani velük. Igyekeztem változatosá tenni a lelki életüket a szentmisékkal, a szentségimádásokkal, a zenés áhítatokkal, a közös imádságokkal, a csoportfoglalkozásokkal, a keresztútjárással, a rorate misékkal, a bűnbánati liturgiákkal, a szentgyónásokkal és a lelki beszélgetésekkel. Az jelentette számomra a legnagyobb örömet, amikor láttam a fiatalokon, hogy egy-egy beszélgetés vagy szentgyónás után lelkiekben megerősödve mentek el tőlem. Nagyon sok értékes és tehetséges ifjával találkoztam ott a kollégiumban, akik előtt fényes jövő áll. Remélem, hogy sikerült nekik valami olyan lelki nevelést adni, ami az életük folyamán mindig segítség és támasz lesz számukra.

A főpásztor 2012. július 1-jei hatállyal kinevezett a csehimindszenti plébánia vezetőjévé, ami először engem is meglepett. Kaptam hat falut, amiben hét templom és egy hegyi kápolna van. A templomok vagy felülről áztak be vagy alulról vizesedtek fel. A legkisebb templomocská volt felújítva érkezésemkor. Az első egyházközségi megbeszélés-kor felvázoltam a terveimet, hogy miket szeretnék csinálni. A tagok csak annyit mondtak, hogy a terveim megvalósításához egy egész emberi élet is kevés lesz. Nem baj – mondtam nekik, de mi most egyszerre neki is látunk, hogy minél előbb végezzünk a megvalósítással. Köztudott, hogy Csehimindszenten született 1892. március 29-én Mindszenty József bíboros, hercegprímás. Megtiszteltetés az ő szülőfaluja plébánosának lenni, de ez kötelez is. Szükséges az ő emlékének az ápolása és tisztelésének jogilag is engedélyezett előmozdítása, nem beszélve az ő mély lelkiségének és buz-

gó lelkipásztori életének megismertetése az emberekkel. 2012-ben ünnepeltük a szentéletű hercegprímás születésének 120. évfordulóját, ami elegendő okot adott arra, hogy a szülőfalujában is megpróbáljunk egy új fejezetet nyitni, különösen is a tisztelete terén. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma 20 millió Ft-tal támogatott minket, hogy abból kezdjük el Mindszenty bíboros szülői házána felújítását és eredeti állapotba való visszaállítását. Egy évvel később a jó Isten kegyelméből sikerült átadni a felújított házat a benne kialakított gyönyörű kiállítással, amely egyrészt a Terror Háza Múzeum *Mindszenty, a magyarok lelkiismerete* című kiállítási anyagát foglalja magába, másrészt pedig a mi kiállítási anyagunkat. 2013-ban és 2014-ben Magyarország Kormánya 106 millió Ft-tal támogatta Mindszenty atya keresztelési és újmisési templomának felújítását, ami mellé kb. 50 millió Ft-os felajánlást kaptunk jószándékú támogatóktól. Ebből az összegből sikerült felújítani a templomot kívül-belül, kialakítottunk a templom körül egy keresztutat, amelynek felső részén Krisztus Urunk szenvedéstörténete látható, az alsó részén pedig Mindszenty bíboros szenvedései elmélkedhetők végig.

A csehimindszenti építkezés mellett meg kellett csináltatni a bérbaltavári templom tetejét is, mert olyan rossz állapotban volt, hogy mindig beázott és már a freskók is hullottak a templomban. Tavaly életveszélyessé vált a nagytilaji templom, mert megcsúszott az egész tetőzet, amit teljesen le kellett cserélni. Nem volt egyszerű a sok építkezést koordinálni és mindenre odafigyelni, de a jó Istennek hála, voltak mellettem ügyes és jószándékú emberek, akik segítettek.

A Szombathelyi Egyházmegye legfiatalabb plébánosának lenni mit jelent az Ön számára?

Amikor 1919-ben gróf zabolai Mikes János püspök kinevezte a 27 éves Mindszenty (Pehm) Józsefet Zalaegerszeg plébánosává, akkor ez igen nagy csodálkozást váltott ki sokakból, de a beiktatási beszédében a főpásztor erre csak annyit mondott tréfásan, hogy ez olyan „hiba”, ami napról napra kisebb lesz. Úgy gondolom, hogy ez így van mind-egyikünk életében. Nem az számít meglátásom szerint, hogy hány éves az ember, hanem az, hogy milyen lelkesen végzi az Istentől kapott hivatását.

Miközben esperesi kerületet, plébániát, illetve a csehimindszenti zárandokházat vezette és vezet ma is, kánonjogi tanulmányokat folytatott a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Kánonjogi Posztgraduális Intézetében, nemrég pedig megszerezte a licentia akadémiai fokozatát (felhatalmazás tanításra). Miért döntött a kánonjog mellett, miért és hogyan lesz valakiből kánonjogász? Mit is jelent a kánonjog, mivel foglalkozik ez a szakterület?

2011-ben a megyéspüspök úr jelezte, hogy szeretne továbbküldeni tanulni és mivel az Egyházmegyei Bíróságra kánonjogot végzett emberekre van szükség, ezért arra gondolt, hogy a Kánonjogi Intézetben nekem egyházi jogot kel-

lene tanulni. Nem volt mit tenni, nekiláttam az egyházi jogi tanulmányoknak, én szívesebben tanultam volna egyháztörténelmet, de a joggal is megbarátkoztam. Kánonjogásznak azért nem nevezném magam, de a Katolikus Egyház jogrendjével és a különféle jogi, különösen is a házassági kérdésekkel igyekszem a tőlem telhető legjobban foglalkozni.

A jövőre tekintve mi a legsürgetőbb feladata, mik a tervei a következő évekre?

Mindig akad valami elvégzendő feladat. Be kell fejezni a megkezdett templomfelújításokat és a többi templomot is fel kell újítani. Ez még igen sok időt és energiát vesz igénybe. Csehimindszenten ki kellene alakítani egy zárandokhelyet, ahol méltó, modern és színvonalas körülmények között tudjuk bemutatni a bíboros úr életét, személyiségét, mert sajnos igen sok téves pletyka kering róla, aminek nincsen valóságalapja. A legfőbb feladat pedig, hogy jó pásztorának kell lennem a hat falu népének.

„Az istenszeretőknek minden a javukra válik!” (Róm 8,28) – így szól újmisési jelmondata. Mit üzen ezáltal a hívők közösségének?

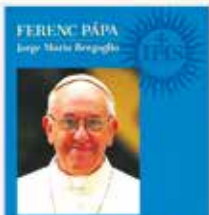
Ha a jó Istenhez kötjük az életünket, ha belé vetjük minden bizalmunkat, ha minden nap őszintén ki tudjuk mondani, hogy *legyen meg a te akaratod*, akkor legyen bármilyen lehetetlennek tűnő feladat előttünk, amit meg kell oldanunk, vagy viseljünk nehéz keresztet, az Istent szerető embernek nem kell félnie semmitől és senkitől sem, mert a Legnagyobb áll mellette és segíti minden lépését.

H. Pezenhófer Brigitta

A HÓNAP KÖNYVEI

AZ ÚJ EMBER KIADÓ KÜLÖNLEGES AJÁNLATA

Nyitott ész, hívő szív

-35%

3490 FT HELYETT
CSAK 2270 FT

-35%

1590 FT HELYETT
CSAK 1035 FT

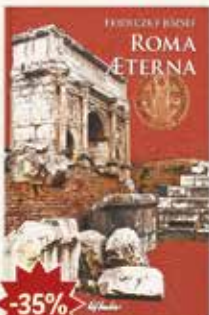
-35%

2350 FT HELYETT
CSAK 1530 FT

-35%

1990 FT HELYETT
CSAK 1295 FT

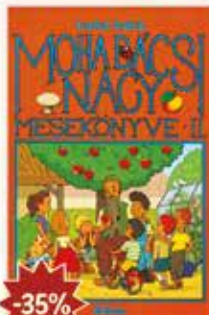
-35%

2900 FT HELYETT
CSAK 1885 FT

-35%

3490 FT HELYETT
CSAK 2270 FT

-35%

3490 FT HELYETT
CSAK 2270 FT

-35%

980 FT HELYETT
CSAK 640 FT

A FENTI KÖNYVEK 2015. SZEPTEMBER 1. ÉS 30. KÖZÖTT KEDVEZMÉNYES ÁRON VÁSÁROLHATÓK MEG A MARTINUS KÖNYVESBOLTBAN!

Martinus Könyv- és Folyóirat Kiadó * Martinus Könyvesbolt

9700 Szombathely, Berzsényi Dániel tér 3. * 9701 Szombathely, Pf. 41.

Telefon: 94/513-191 * Mobil: 30/659-7320 (mátrix) * E-mail: info@martinuskiado.hu

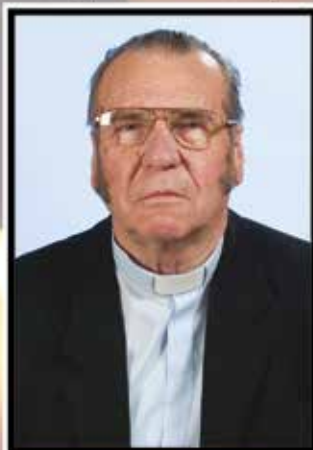
Webáruház: www.martinuskiado.hu * Közösségi oldal: www.facebook.com/MartinusKiadó

*„Áldjon, Uram, testvérünk, a testi halál,
Akitől élő ember el nem futhat.
Boldogok, kik magukat megadták te szent akarodtnak...”
(Assisi Szent Ferenc Naphimnuszából)*

Dr. Beer Ferenc nyugalmazott plébános, életének 81., áldozópapi szolgálatának 58. évében, 2015. augusztus 21-én a betegek kenetével megerősítve a Szombathelyi Papi Otthonban elhunyt.

Paptestvérünkért az engesztelő koncelebrációs szentmisét 2015. augusztus 27-én, csütörtökön 9.30 órakor mutatták be az Őrszentpéteri Plébániatemplomban. Végakarátának megfelelően holttestét közvetlen a gyásmise után az Őrszentpéteri katolikus temetőben helyezték örök nyugalomra. Lelke üdvéért temetése napján a Sárvári Szent László Plébániatemplomban is mutatták be szentmisét.

Adj Uram örök nyugodalmat neki!
Requiem aeternam dona ei Domine!

A Szentatya szeptember havi imaszándékai

Egyetemes szándék: Hogy gyarapodjanak a képzés és a munka lehetőségei a fiatalok számára.

Evangelizációs szándék: Hogy a hitoktatók hiteles tanúságtevői legyenek annak a hitnek, amelyet hirdetnek.

**A keresztt
bölcességét
csak akkor
nyerheti el
az ember,
ha a keresztet
maga is viseli.**

(Edith Stein)